

**ЕЛАБОРАТ О МРЕЖИ ЈАВНИХ
ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВА ЗА
ПЕРИОД ОД РАДНЕ
2019/2020. - 2023/2024. ГОДИНЕ**

1. Увод

Циљ израде овог Елабората је да буде стручна и информациона подлога за доношење Одлуке о мрежи јавних предшколских установа на територији града Ваљева. Нова мрежа јавних предшколских установа треба да допринесе даљем развоју и унапређењу процеса образовања и васпитања а у складу са општим и посебним циљевима и стандардима, који су за ову област одређени Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/17, 27/18 (I) – др.закон и 27/18 (II) –др.закон), Законом о предшколском васпитању и образовању (“Службени гласник РС” број 18/10, 101/17 и 113/17 –др. закон) и

Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2020 године.

На основу члана 104. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 88/17, 27/18 (I) – др.закон и 27/18 (II) – др.закон) Влада Републике Србије донела је Уредбу о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа. Уредба је донета на седници Владе од 16.марта 2018. године и објављена у „Службеном гласнику РС“, број 21/18 од 19.03.2018. године.

Даном ступања на снагу ове Уредбе престала је да важи Уредба о критеријумима за доношење акта о мрежи предшколских установа и акта о мрежи основних школа („Службени гласник РС”, број 80/10). Истовремено је почео да тече рок од годину дана, дефинисан чланом 198 став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 88/17, 27/18 (I) – др.закон и 27/18 (II) – др.закон), у коме јединица локалне самоуправе (у даљем тексту ЈЛС) треба да донесе акт о мрежи предшколских установа. У складу са чланом 104. став 3. акт о мрежи јавних предшколских установа доноси скупштина јединице локалне самоуправе.

Члан 104. Закона прецизира да акт о мрежи јавних предшколских установа представља плански акт којим се планира њихов просторни распоред према врсти и структури. Ово је веома важно нагласити јер у суштини значи да акт није само попис тренутног стања јавних установа на територији одређене јединице локалне самоуправе, већ и покушај да се предвиди постојање и распоред неких будућих установа, узимајући у обзир утврђене потребе за њиховим оснивањем у складу са демографском сликом, односно планом развоја одређене јединице локалне самоуправе. Овде се ствара могућност да се акт о мрежи јавних предшколских установа повеже са другим важним развојним документима ЈЛС какви су на пример Генерални урбанистички планови.

1.1 Правни основ

Одлуком о мрежи јавних предшколских установа са седиштем на територији града утврђује се број и просторни распоред објеката који испуњавају услове за обављање предшколског васпитања и образовања.

Одлука је сачињена на основу важећих прописа који непосредно регулишу област

предшколског васпитања и образовања као и поједине његове делове:

- Закон о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС” број 88/17, 27/18(I) – др.закон и 27/18 (II) – др.закон);
- Закон о предшколском васпитању и образовању (“Службени гласник РС” број 18/10, 101/17);
- Закон о националним саветима националних мањина ("Службени гласник РС" број 20/14-одлука УС РС,55/14, 47/18);
- Закон о финансијској подршци породици са децом (“Службени гласник РС” број 113/17 и 50/18);
- Правилник о општим основама предшколског програма ("Службени гласник РС-Просветни гласник РС", број 14/2006);
- Правилник о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи (“Службени гласник РС”, број 39/18);
- Правилник о нормативу средстава за реализацију васпитно образовног програма у предшколској установи (“Службени гласник РС”, број 46/94);
- Правилник о мерилима за утврђивање економске цене програма васпитања и образовања у предшколским установама (“Службени гласник РС”, број 146/14);
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установе за децу (“Службени гласник РС” број 50/94 и 6/96);
- Правилник о ближим условима за утврђивање приоритета за упис деце у предшколску установу (“Службени гласник РС” број 44/11);
- Правилник о критеријумима за утврђивање мањег односно већег броја деце од броја који се уписује у васпитну групу (“Службени гласник РС”, број 44/11);
- Правилник о ближим условима за остваривање припремног предшколског

програма ("Просветни гласник РС", број 5/12);

- Стручно упутство о организовању припремног предшколског програма, број 610-00-315/2006-02 од 18.04.2006. године.

1. 2 Извор података

Приликом израде Елабората Одлуке о мрежи јавних предшколских установа коришћени су подаци и документација: Предшколске установе "Милица Ножица" Ваљево, надлежних одељења Градске управе, Регионалне привредне коморе, Републичког завода за статистику, Пописа становништва 2011. године и других институција, организација и извора.

1. 3 Критеријуми и принципи акта о мрежи јавних предшколских установа

Мрежа јавних предшколских установа треба да обезбеди :

- једнако право и доступност свих облика предшколског васпитања и образовања, без дискриминације и сегрегације по било ком основу, оптимално коришћење расположивих ресурса у установи и локалној заједници, у складу са географским, демографским, културним, економским, еколошком и другим карактеристикама дате локалне средине.

- потпуни обухват деце одговарајућег узраста за похађање обавезног програма припреме детета пред полазак у школу, односно припремни предшколски програм који траје најмање девет месеци,

- 70% деце обухваћено предшколским васпитањем и образовањем, до 2024.године, у складу са Националним миленијумским циљевима развоја у Републици Србији и другим националним документима и потврђеним међународним конвенцијама,

- најмање једна јавна предшколска установа у граду

- целисходно формирање васпитних група, у складу са законом

- исказане потребе породица за програмима предшколског васпитања и образовања, у различитом трајању (у целодневном, полудневном и вишедневном трајању) и другим облицима рада и услуга,

- уважавање специфичности локалне традиције, национално мешовитих подручја и подручја насељених националним мањинама, као и њиховог Уставом загарантованог права на предшколско васпитање и образовање на језику националне мањине.

2. Профил јединице локалне самоуправе (ЈЛС)

2. 1 Географски подаци

Ваљево се налази у западној Србији у горњем делу слива реке Колубаре (притоке Саве), на месту где се спајају планински и низијски делови Србије, на непуних 100 километара југозападно од Београда. Град Ваљево се граничи на северу са општинама Уб и Коцељева, на западу са Осечином и Љубовијом, на југу са Бајином Баштом и Косјерићем и на истоку са Мионицом и Лајковцем. Налази се на 44 степена и 16 минута северне географске ширине и 19 степени и 53 минута источне географске дужине. Простире се на 2.256 хектара, на просечној надморској висини од 185 метара. Формиран је на обалама реке Колубаре, у котлини окруженој венцем ваљевских планина. Ваљевски крај има умерено континенталну климу. Ваљево спада међу већа и развијенија насеља у Србији. Повољан географски положај на важним магистралним путним правцима и близина потенцијалних емитивних тржишта, богатство културног наслеђа на релативно малом простору, уклопљеност културног богатства у туристички атрактивна природна подручја (клицура реке Градца, Јабланице, ваљевске планине), већи број манастира, велики број знаменитих личности пониклих са овог подручја, догађаји везани за националну историју, омогућили су да се Ваљево издвоји као аутентична дестинација. Од главног града Србије, Београда, удаљен је 100 км и налази се у непосредној близини једне од најважнијих републичких саобраћајница - Ибарске магистрале. Недалеко од Ваљева пролазиће и будући аутопут Београд – јужни Јадран. Кроз Ваљево пролазе и магистрални путеви ка Јадранском мору, Босни и Херцеговини, плодној Мачви и даље ка житници Војводини, спајајући Ваљево са другим значајним центрима Западне Србије - Шапцем (64км), Ужицем (77км) и Лозницом (72км). Кроз Ваљево пролази пруга Београд - Бар, која спаја главни град са Црном Гором, односно Јадранским морем. Најближи путнички аеродром је у Београду, док у Дивцима, 12км од Града, постоји спортски аеродром.

Плодна котлина уз реку одувек је пружала идеалне услове за живот људи, на шта указују и археолошки остаци из времена млађег каменог доба пронађени на тлу града, док су у његовој широј околини нађени трагови живота из времена старијег каменог доба. Ваљевски крај је био незаобилазан у покретима за национално ослобођење и светским ратовима, што је свакако успоравало развој вароши.

2.2 Демографски подаци

По последњем попису становништва, који је био 2011. године град Ваљево је имао 90312 становника. У односу на територију града у целини, градска урбана зона Ваљева са својим приградским насељима бележи интензивнији пораст броја становника. Он се у периоду од 1948. - 2002. године у самом граду Ваљево повећавао по просечној годишњој стопи од 21,8‰ (индекс 386,1), у приградским насељима по стопи од 6,4‰ (индекс 142,1), а на целој територији града по стопи од 5,8‰ (индекс 137,3). И у последњем пописном периоду, иако се становништво Града бројчано смањило, градска зона и приградска насеља бележе пораст (просечна годишња стопа раста у граду 3,1‰ и 3,3‰ у приградским насељима). Наиме, у градском насељу и приградској зони 1948.

године је живело око 32% становништва Града, 1971. године око 55%, а 2002. године 73%. По последњем попису из 2011. године, подручје које покрива град Ваљево има 90.312 становника, стопа наталитета је 8,1%. Подаци говоре да је средином 2017. године, основна статистика становништва следећа (Табела број 1):

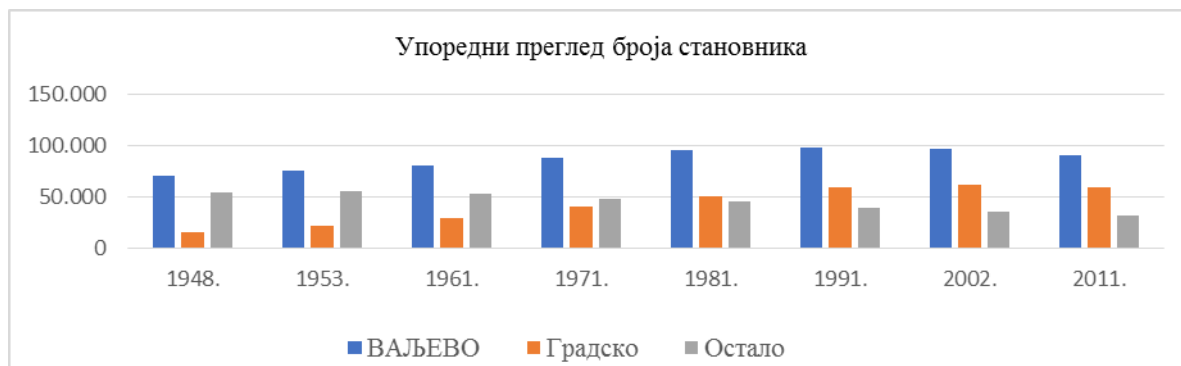
На основу података по пописима и делимичног пописа становништва, на територији коју покрива град Ваљево, приметна је промена у структури и броју становника, како укупног тако и структурално. Од 1948.-1981. године учешће руралног/осталог становништва је било доминантно, а од пописа 1981. оно је у сталном порасту, с тим што се од пописа 1991. године укупан број становника смањује. Упоредивши 1948. годину, када је удео руралног становништва био 77%, данас имамо ситуацију да је тај удео 34% од укупног броја становника. Процена је да је број становника коју покрива територија града Ваљева 86677 становника (2017. година), од тога 51,19% су жене, а 48,81% су мушкарци. Просечна старост становника је 44 године (Табела број 1 и графички приказ табеле број 1 / хистограм број 1).

Табела број 1. Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002 и 2011. године:

Регион Град/опш.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Колубарска област	192.572	201.411	202.630	202.990	205.094	200.560	192.204	174.513
Градска	22.283	28.471	37.395	50.778	63.125	73.404	76.047	73.558
Остала	170.289	172.940	165.235	152.212	141.969	127.156	116.157	100.955
Ваљево	70.459	76.104	81.173	88.267	95.449	98.226	96.761	90.312
Градска	15.869	21.208	28.519	39.850	50.286	59.146	61.270	59.073
Остало	54.590	54.896	52.654	48.417	45.163	39.080	35.491	31.239

Извор: Републички завод за статистику (РЗС)

Хистограм број 1



2.3 Основни подаци о граду Ваљевоу, становништву, старосним групама и полу

Ваљево последњу деценију нису заобиле промене у старосној и полној структури, као и већем делу Републике Србије. Повећан је број старих лица, у односу на број младих, првенствено у сеоским насељима. Овај тренд доводи до појаве великог броја, тзв. старачких домаћинстава и одумирања појединих села. Просечна старост становништва на територији града Ваљева је 44 године (Табела број 2).

Табела број 2. Основни подаци о граду Ваљевоу

Површина (км ²) ¹	905	
Број насеља ²	78	
Становништво — процена средином године ³	86677	(2017)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	96	(2017)
Стопа живорођених ³	9	(2017)
Стопа умрлих ³	16	(2017)
Стопа природног прираштаја ³	-7	(2017)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	75	(2017)
Просечна старост (у годинама) ³	44	(2017)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	161	(2017)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,87	(2011)

Извор:

¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РЗС

³ Витална статистика, РЗС

⁴ Попис становништва, домаћинстава и станова, РЗС

Процентуални удео становништва предшколског и школског узраста, у односу на укупан број становника је мањи, док је проценат учешћа радно способног становништва исти у односу на попис из 2002. године, с тим што је у апсолутном износу тај број мањи за преко 3.600 становника (Табела број 3).

Табела број 3. Становништво према старосним групама и полу 2016. - 2017.

	2016. година		2017. година	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	2537	2680	2551	2687
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	3046	3242	3002	3207
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	1528	1567	1524	1584
Деца старости 0–17 година	6703	7079	6690	7103
Број младих (15–29 година)	6923	7333	6762	7144
Радни контингент становништва (15–64 година)	29566	29225	29124	28795
Укупан број становника	44709	42625	44372	42305
УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА ПО ГОДИНАМА	87334		86677	

Извор: Витална статистика, РЗС.

Полна структура становништва је незнатно на страни жена (51,12%), у свим старосним групама, осим у категоријама најмлађег становништва (0-19 година), где је тај однос на страни мушкараца (51.56%).

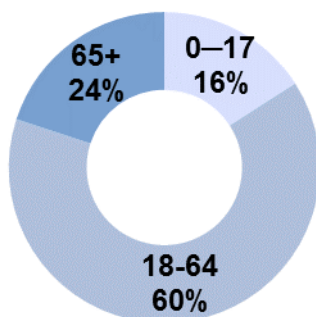
Охрабрује податак да се све више породица, у последње две године, тамо где су оба родитеља запослена, одлучују за друго, треће, па чак и четврто дете, што ранијих година није био случај.

Просечна старост становника се повећала, што указује на побољшање квалитета живота и здравствене заштите становништва, али и на смањење броја рођених.

Према подацима Виталне статистике, стопа природног прираштаја је -7 ‰ у 2017.

години. Смањење броја становника у насељеним местима која гравитирају граду, уз негативни природни прираштај, одражава се на стабилност функционисања и рада основних школа и у насељеним местима и у самом граду. Забрињава податак да је већи проценат старијих од 65 година, од млађих од 17 година.

Становништво према старосним групама – графички приказ на основу табеле број 3



2. 4 Показатељи природног кретања

Природно кретање становништва за 2017. годину приказано у номиналним показатељима (Табела број 4) и статистички показатељи природног кретања становништва посматрано на 1000 становника у 2017. години (Табела број 5).

Табела број 4. Природно кретање становништва, 2017. година

Регион Област Град	Број становника 30.06.	Рођени		Умрли					Перинатална смртност ¹⁾	Природни прираштај
				живо-рођени	мртво-рођени	укупно	умрла одојчад			
		свега	0–6 дана				свега	самоубиства		
Колубарска област	165273	1334	5	2726	7	6	74	25	11	1392
<i>Ваљево</i>	86677	751	4	1369	4	4	33	13	8	-618

Извор: РЗС

Табела број 5. Показатељи природног кретања становништва, 2017.

Регион Област Град	На 1000 становника			Просечна старост мајке при рођењу детета	Просечна старост умрлог лица	Умрла одојчад на 1000 живо-рођених	Самоубиства на 100000 становника	Очекивана дужина живота, 2017. ¹⁾²⁾	
	живо-рођени	умрли	природни прираштај					мушко	женско
Колубарска област	8,1	16,5	-8,4	28,6	75,9	5,2	15,1	73,1	78,0
<i>Ваљево</i>	8,7	15,8	-7,1	29,6	75,8	5,3	15,0	72,8	77,7

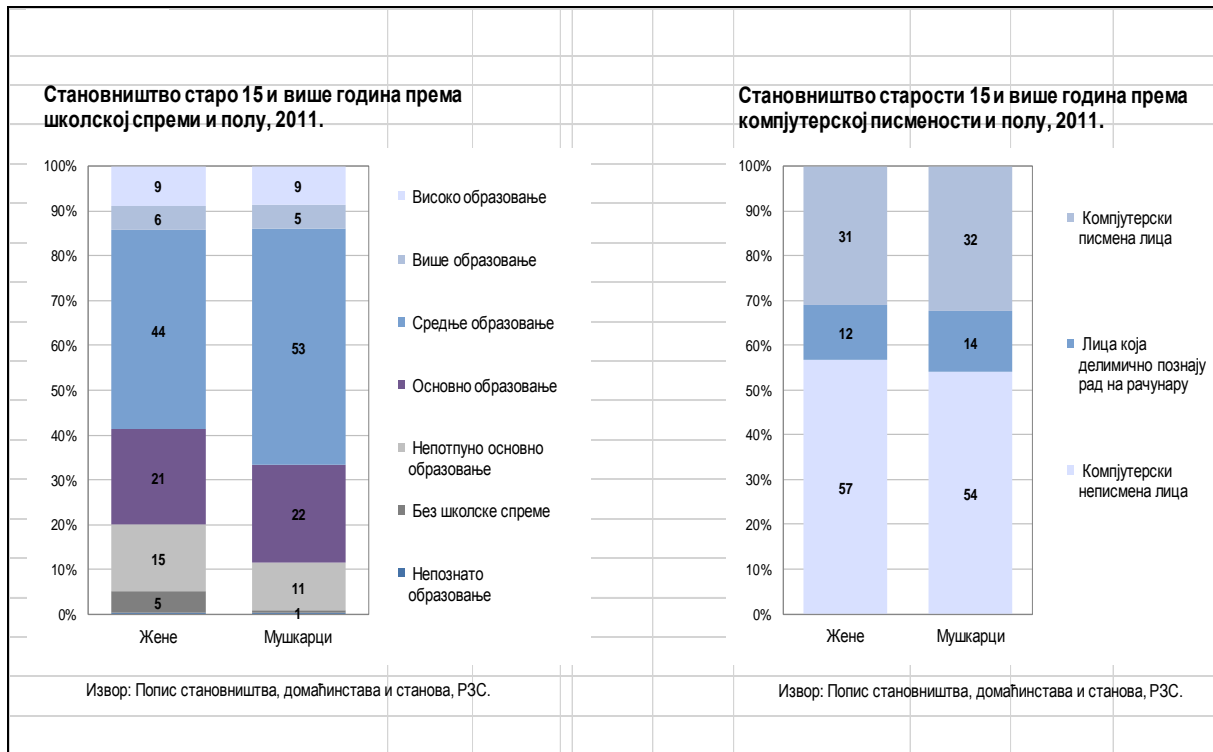
Извор: РЗС

Посматрајући статистичке податке природног кретања становништва у 2017. години, они су у односу на Колубарски округ (КО), повољнији на територији града Ваљева.

2. 5 Образовна структура становништва према полу и стручној спреми, по попису од 2011. године

Образовна структура становништва старијих од 15 година према полу дата је у Хистограму број 2, док је информатичка писменост истих дата у Хистограму број 3.

Хистограм број 2



Анализирајући податке из пописа од 2011. године (хистограм број 2), приметно је да је, укупно гледајући више мушкараца (67% од укупног броја мушкараца) са средњим, вишим и високим образовањем, него жена (59% од укупног броја жена).

Када је информатичка писменост у питању, ту постоји уравнотеженост по проценту, од укупног броја жена, односно мушкараца (хистограм број 3).

Хистограм број 3

Становништво старости 15 и више година према компјутерској писмености и полу, 2011.

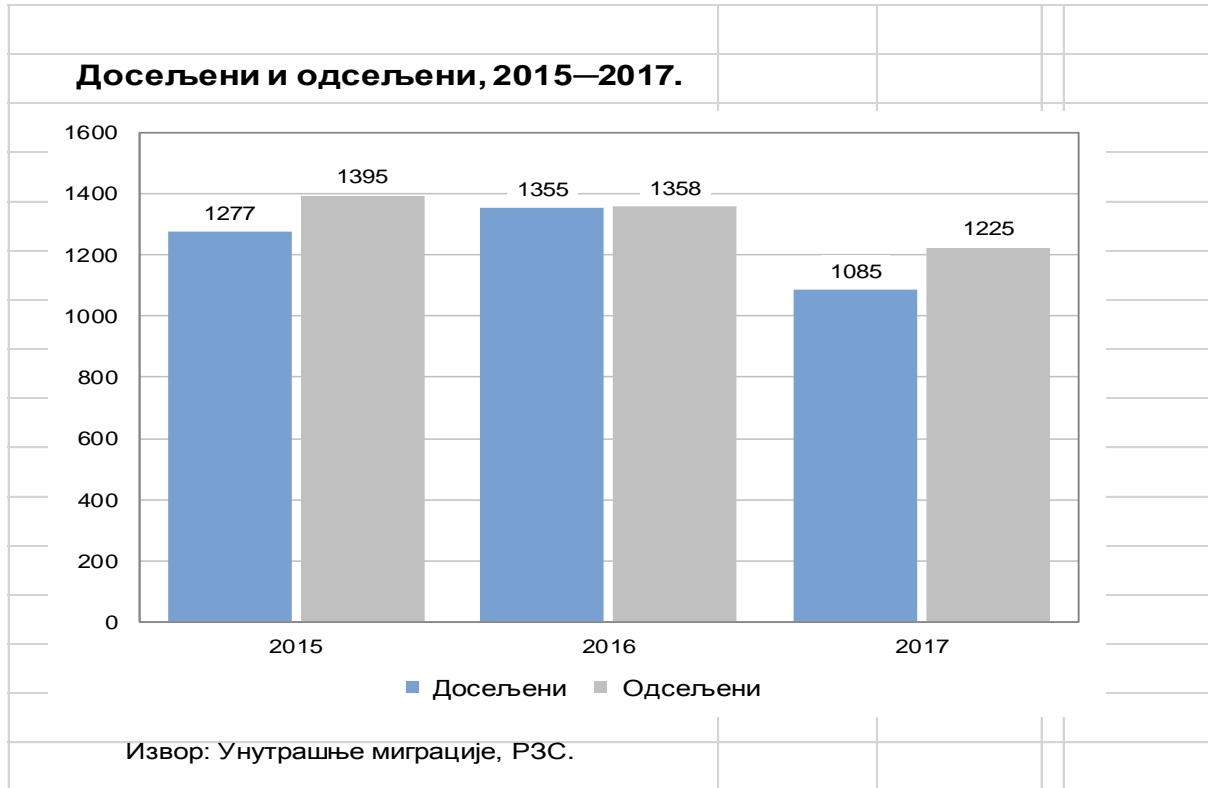


2. 6 Унутрашње миграције становништва

Комплексна друштвена појава која уз природни прираштај најнепосредније утиче на промену у демографском и економском потенцијалу подручја одсељавања односно досељавања.

Преглед унутрашњих миграторних кретања од 2015.-2017. године у хистограму број 4.

Хистограм број 4



Подаци хистограма показују да је 2015. и 2017. године било више одсељених него досељених становника у град, док је током 2016. године био уједначен тренд миграционих кретања становништва на територији града Ваљева.

2.7 Стање привреде и перспектива економског развоја

Ваљевску привреду карактеришу пољопривредно-прехранбена производња, грађевинарство и графичка индустрија. Развијен је приватни сектор, који се састоји од малих и средњих предузећа и самосталних занатских и трговинских радњи. У привредном сектору у граду Ваљеву функционише 1.295 предузећа од којих су 4 велика, 11 средњих и остало су мала предузећа. У овим предузећима је запослено 12.159 радника. У граду послује 3.754 приватних предузетника, од чега је највећи број у области трговине 24.16% и прерађивачке индустрије 20.56%. У привредној структури доминантно место има прерађивачки сектор (339), затим следи трговина (325), грађевинарство (80) и стручне, научне, иновационе и техничке делатности (72). Основни локационо-развојни потенцијали/фактори од значаја за размештај индустрије на подручју града су: индустријска

традиција, већ изграђени производни и инфраструктурни капацитети, природне погодности за развој пољопривредне производње као сировинске основе за развој прехранбене индустрије, присуство регионалних и магистралних саобраћајница (путеви, железница), утврђене резерве неметала - кречњака, песка, каолина, техничког камена.

У пољопривредној грани најзаступљеније су воћарска и сточарска производња, као и прехранбена технологија (производња сокова, џемова и пива). Пољопривредни потенцијали су велики и недовољно искоришћени.

Значајно је учешће производње, у оквиру које посебно место заузимају металопрада, прехранбена индустрија и прада са развијеном пољопривредом и са значајним пољопривредним потенцијалима, затим текстилни сектор, графичка делатност, прада дрвета, грађевинарство и производња неметала. Од осталих грана доминантни су саобраћај и складиштење. Производња је организована у малим, средњим и великим предузећима.

У граду постоје две привредне зоне. Једна од њих је ИЗ „Стефил“ која је у потпуности заузета и у којој своје капацитете има 10 предузећа, са преко 100 запослених, уз

улагање од око 3 милиона евра. Друга привредна зона је у фази развоја, а њен пун капацитет се очекује у наредне две године.

Град сваке године издваја значајна средства за подизање туристичких потенцијала, а главну улогу има Туристичка организација Ваљево (ТОВ). Поред ње, значајна су издвајања за спровођење туристичких манифестација које пројектно град додељује удружењима грађана, како за спровођење активности у самом граду, тако и на сеоском подручју и Дивчибарама.

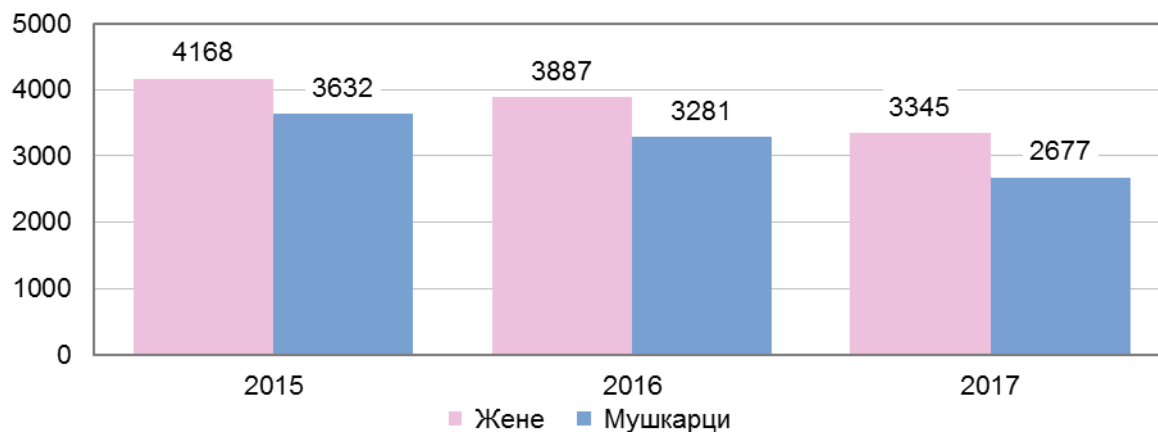
Приоритет града у будућности, су побољшање квалитета ваздуха, реконструкција и изградња комуналне и путне инфраструктуре, опремање земљишта за привредне зоне, измештање смећа на регионалну депонију, шумљавање и озелењавање градског земљишта, отварање професионалног позоришта, реконструкција и изградња спортских терена, како у оквиру школа, тако и нових, покретање иновационог стартап центра, итд

Циљ је да се што више суграђана запосли, да се број социјално угрожених грађана смањи, да се отвори више предузећа која ће запошљавати слабо запошљиве и маргинализоване групе, да потребе за људским ресурсима прати њихово образовање.

Средином 2013. године, у Ваљеву је било незапослено 9.274 лица. Закључно са подацима за трећи квартал 2018. године, број незапослених, који се води у Националној служби за запошљавање-Филијала Ваљево, је 5.308 лица, од тога је 57,5% жена, а незапосленост у КО је на нивоу незапослености само града Ваљева у 2013. години. Велику улогу у овим позитивним кретањима имају подстицајне мере које спроводи град, улагања у Индустијску зону као и оживљавање великог предузећа „Крушик“, проширење капацитета „Горење“, „Вали“, „Аустротерм“, отварање великих трговинских ланаца и тржног центра.

(Хистограм број 5, структура незапослених према полу од 2015. - 2017. године, просечне зараде остварене у периоду од 2015. - 2017. године без пореза и доприноса Хистограм број 6).

Хистограм број 5 Регистровани незапослени према полу, 2015 — 2017.



Извор: Национална служба за запошљавање.

У хистограму број 5 дат је приказ броја незапослених по полу за период 2015. - 2017. година. Приметно је да је у свакој од година било више незапослених жена него мушкараца, с тим да је у 2017. години то било најизраженије.

У табели број 6 дат је укупан број незапослених за период 2015. – 2017. година.

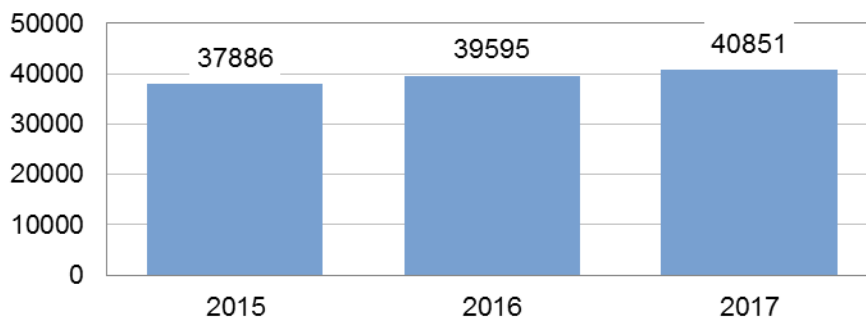
Табела број 6. Укупан број незапослених по годинама:

Година:	2015. година	2016. година	2017. година	III Квартал 2018. године
Укупан број незапослених по годинама	7800	7138	6022	5308

Извор: Национална служба за запошљавање.

Подаци за трећи квартал 2018. године показују да се тренд смањења незапослености наставио и током 2018. године. Незапослено је (на евиденцији Националне службе за запошљавање-Филијала Ваљево) 5.308 лица.

Хистограм број 6 Просечне зараде без пореза и доприноса, 2015 – 2017. (РСД)



Извор: Статистика запослености и зарада, РСЗ

Очекује се да се тренд пораста зарада настави.

2.8 Локална традиција и установе културе, уметности и спорта

Ваљево је град историје и културе, али и град који окружује нетакнута природа. Град је оснивач осам установа културе: Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, Међуопштински историјски архив „Ваљево“, Завод за заштиту споменика културе Народни музеј Ваљево, Центар за културу Ваљево, Модерна галерија „Ваљево“, Интернационални уметнички студио „Радован Трнавац Мића“ и Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић“. Ваљево је познато и као град споменика културе, археолошких локалитета. Посебно треба поменути ваљевске манастире - Црква брвнара у Миличиници, манастире Лелић, Ћелије, Јовања и Пустиња. У граду је активно преко 100 организације цивилног друштва, преко 90 спортских организација, а годишње се одвија велики број разноврсних културних, спортских, етнографских и забавних манифестација-Новогодишњи турнир у малом фудбалу, Летња баскет лига, Меморијална трка „Генерал Ђукић“, Светосавска атлетска трка, Јуниорски кошаркашки турнир, Меморијални шаховски турнир „Селимир Манојловић“, Меморијални рукометни турнир „Никола Јевремовић – Гужва“, Олимпијске сеоске игре Ваљево, Тешњарске вечери, Ваљевски Џез фест, Аброфест, Сусрети флаутиста „Тахир

Куленовић“, Златни опанак, Међународни фестивал дечјег фолклора, Петровдански дани, Републичка смотра рецитатора, Десанкино михољско лето, Десанкини мајски разговори.

3. Предшколске установе

Предшколске установе су носиоци предшколског васпитања и образовања у граду. Поред обављања делатности предшколског васпитања и образовања обезбеђују и исхрану, негу, превентивно-здравствену заштиту и социјалну заштиту деце предшколског узраста, у складу са законом.

Јавна Предшколска установа односно основна школа која остварује предшколски програм, дужна је да упише свако дете ради похађања припремног предшколског програма, без обзира на пребивалиште родитеља. У припремни предшколски програм уписује се свако дете узраста од пет и по до шест и по година.

Родитељ, односно други законски заступник чије дете није обухваћено васпитно-образовним радом у предшколској установи, дужан је да упише дете старости од пет и по до шест и по година у предшколску установу, односно основну школу која остварује припремни предшколски програм, с тим да има право да изабере предшколску установу,

односно основну школу. Приликом уписа деце приоритет за упис имају деца из осетљивих група, у складу са одредбама Правилника о ближим условима за утврђивање приоритета за упис деце у предшколску установу („Службени гласник РС“, бр. 44/11).

3. 1 Историјски осврт на развој предшколског васпитања и образовања у граду Ваљевоу

ПУ „Милица Ножица“ је једина предшколска установа на територији града Ваљево. Основна делатност Установе је делатност предшколског васпитања и образовања. Установа обавља и делатности којом се обезбеђују исхрана и превентивно-здравствена заштита и социјална заштита деце предшколског узраста, у складу са законом. Поред основне делатности, Установа обавља и проширену делатност, на основу решења Министарства просвете и науке Републике Србије.

У мају 1945. године, у Дому „Др Миша Пантић“, основано је прво забавиште. Фебруара 1946. године у Ваљевоу, отворено је прво Дечије обданиште, које је било смештено у згради у Ул. Др Мише Пантића 105. У другој половини 1948. године Управа Крушика отворила је Дечије јасле, а затим је, у децембру исте године Градски народни одбор отворио Централне дечије јасле. Током фебруара 1952. године, интегрисане су Дечије јасле „Крушика“ и Централне дечије јасле. Године 1956. први пут су регистроване Дечије јасле и Дечије обданиште „Др Миша Пантић“. Октобра 1964. године Скупштина општине образује Установу за дневни боравак деце „Милица Ножица“. Установа је добила име по Милици Ножици, ученици Ваљевске гимназије, чланици СКОЈ-а, која је учествовала у НОБ-у од самог почетка и јуначки погинула 1944. године код Ужица, приликом продора Друге пролетерске дивизије у Србију.

Установа се даље развијала по следећој динамици:

- Јула 1965. године отвара се Дечији вртић „Звончић“ у центру града;
- Априла 1975. године отвара се Дечији вртић „Наша радост“ у МЗ „Нада Пурић“;
- Јануара 1979. године отвара се Дечији вртић „Бамби“ МЗ „Ослободиоци Ваљево“;

- Марта 1979. године отвара се Дечији вртић „Пчелица“ у МЗ „Крушик“;
- Новембра 1982. године отвара се Дечији вртић „Колибри“ у МЗ „Ново насеље“;
- Септембра 1982. године отвара се Дечији вртић „Хајди“ у МЗ;
- Септембра 1984. године отвара се Дечији вртић у Каменици и Бранковини;
- Од 1. јула 1984. после интеграције Центра за друштвену исхрану, одмор и рекреацију деце „Ваљево“ и РО Дечији вртић и јасле „Милица Ножица“ – Радна организација за друштвену бригу о деци „Милица Ножица“ делује као јединствена установа;
- На основу Закона о Установама од септембра 1991. године Радна организација се региструје у Установу за децу предшколског узраста „Милица Ножица“;
- Септембра 2006. године отвара се Дечији вртић „Бубамара“ МЗ „Брђани“;
- Септембра 2010. године у згради Дома „Др Михајло Ступар“ отворен Дечији вртић;
- У априлу 2012. године отвара се Дечији вртић „Видра“.

Током свог постојања Установа „Милица Ножица“, забележила је многе успехе али и сусретала се са проблемима које је уз помоћ друштвене заједнице постепено решавала, ширећи обухват деце стално побољшавајући квалитет свих услуга: васпитно - образовног рада, исхране, неге, здравствене и социјалне заштите. Нарочито су добри резултати постигнути у остваривању четворочасовног програма за децу предшколског узраста, још пре него што је постао обавезан Законом.

На републичким и савезним смотрема деца Установе „Милица Ножица“ увек су била међу првима према постигнутим резултатима. За свој рад, стручност и успехе током година добила је многобројне награде и захвалнице- Септембарска награда Општине Ваљево (1974), Захвалница Црвеног крста за допринос и залагање (1992), Захвалница за подршку деци и омладини у избеглиштву (1997), Захвалница Центра ресора државне безбедности (2000),

Орден Светог Владике Николаја за чување и неговање српске традиције (2015) и многе друге.

У настојању да реши проблем око пребукираности обданишта од октобра 2001.године кренули су нови облици рада у поподневним часовима да би се омогућио већи обухват деце и адаптације просторија у вртићима Хајди, Колибри и Звончић.

Седиште Предшколске установе „Милица Ножица“ налази се у Ул. Владе Даниловића 9.

Вртић „Звончић“- Ул. Владе Даниловић 9, налази се у центру града и припада Месној заједници „Жикица Јовановић Шпанац“. Објекат је наменски саграђен и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни програм. Има 12 група са уписаних 278-оро деце.

Установа обавља делатност и у следећим издвојеним одељењима – објектима Предшколске установе:

Вртић „Хајди“- ул. Хајдук Вељкова бр. 19 налази се у центру града и припада Месној заједници „Жикица Јовановић Шпанац“. Објекат је наменски саграђен и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни програм, има 11 група са уписаних 253-оро деце. У објекту "Хајди" реализује се поподневни четворочасовни програм за једну групу.

Вртић „Бамби“- Насеље Ослободиоци Ваљева бб које припада истоименој Месној заједници. Објекат је наменски саграђен, и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни и поподневни четворочасовни програм, има 10 група са уписаних 252-оје деце. У објекту "Бамби" реализује се поподневни четворочасовни програм за једну групу.

Вртић „Колибри“- ул. Стевана Бороте бб и налази се у Месној заједници Ново насеље. Објекат је наменски саграђен, и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни и поподневни четворочасовни програм, има 12 група са уписаних 265-оро деце. У објекту "Колибри" реализује се поподневни четворочасовни програм за две групе.

Вртић „Наша Радост“- Насеље Миљивоја Бјелице бб које се налази у Месној заједници „Нада Пурић“. Објекат је наменски

саграђен и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни програм, има 8 група са уписаних 202-је деце.

Вртић „Пчелица“- Насеље Пети Пук бб и припада месној заједници „Крушик“. Објекат је наменски саграђен и у њему се реализује целодневни и поподневни четворочасовни програм, има 9 група са уписаних 227-оро деце. У објекту "Пчелица" реализује се поподневни четворочасовни програм за две групе.

Вртић „Бубамара“- ул. Подгорска бб и припада Месној заједници „Брђани“. Објекат је наменски саграђен и има двориште опремљено дечијим мобилијаром. У њему се реализује целодневни и поподневни четворочасовни програм, има 6 група са уписаних 146-оро деце. У објекту "Бубамара" реализује се поподневни четворочасовни програм за две групе.

Вртић „Др Михајло Ступар“- ул. Синђелићева бр. 50 припада Месној заједници „Нада Пурић“. Објекат је адаптиран за потребе предшколске установе и има двориште. У њему се реализује целодневни програм, има 8 група са уписаних 147-оро деце.

Вртић „Видра“- ул. Суворорска бб припада Месној заједници „Градац“. Објекат је наменски саграђен и у њему се реализује целодневни и поподневни четворочасовни програм, има 18 група са уписаних 420-оро деце. У објекту "Видра" реализује се поподневни четворочасовни програм за две групе.

Вртић „Каменица“- Ваљевска Каменица бб. Објекат је наменски саграђен и у њему се реализује целодневни програм. Има *мешовиту групу* са уписаних 15-оро деце. У објекту "Каменица" реализује се четворочасовни припремни предшколски програм за једну групу.

Вртић „Бранковина“- Бранковина бб. Објекат је наменски саграђен и у њему се реализује целодневни програм. Има *мешовиту групу* са уписаних 25-оро деце. У објекту "Бранковина" реализује се четворочасовни припремни предшколски програм за једну групу.

3. 2 Приказ мреже јавних предшколских установа

Постојећа мрежа предшколских установа на територији града Ваљева утврђена је Одлуком о мрежи предшколских установа на територији града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 9/2014 и 15/2016). Овом Одлуком утврђен је број и просторни распоред објеката који испуњавају услове за обављање делатности предшколског васпитања и образовања на територији града.

На територији града Ваљева, делатност предшколског васпитања и образовања обавља Предшколска установа „Милица Ножица“ у Ваљевоу, ул. Владе Даниловића бр.9.

Мрежу предшколске установе чине:

- објекти у седишту и издвојеним одељењима Предшколске установе,
- објекти школа (матична школа и издвојена одељења школе),
- други простори који испуњавају услове за обављање припремног предшколског програма и
- објекти за делатност исхране деце.

Мрежу Предшколске установе чини 11 наменски грађених објеката у седишту и издвојеним одељењима за боравак деце и остваривање делатности предшколског васпитања и образовања узраста од 6 месеци до поласка у основну школу, 22 друга прилагођена, привремено уступљена простора и издвојено одељење за обављање делатности припремног предшколског програма (ППП), васпитно-образовног рада са децом на дужем болничком лечењу и објекти за припрему хране .
Делатност Предшколске установе одвија се у:

а) Наменски грађеним објектима за боравак деце и остваривање делатности предшколског васпитања и образовања, од 6 месеци до поласка деце у основну школу и то:

1. Објекат "Звончић", у Ваљевоу, ул. Владе Даниловића бр. 9, површина 931 м²,
2. Објекат "Хајди", у Ваљевоу, ул. Хајдук Вељкова бр. 19, површина 1069 м²,
3. Објекат "Бамби", у Ваљевоу, Нас. " Ослободиоци Ваљева" бб, површина 1429,
4. објекат "Колибри", у Ваљевоу, ул. Стевана Бороте бб, површина 1069 м²
5. Објекат "Наша радост", у Ваљевоу, Нас." Миливоја Бјелице" бб, површина 1395 м²,
6. Објекат "Пчелица", у Ваљевоу, ул. Пету пук бб, површина 1069м²,
7. Објекат "Бубамара", у Ваљевоу, ул. Подгорска бб, површина 697,21 м²,
8. Објекат " Др Михаило Ступар",

- Синђелићева 50, површина 467 м²,
9. Објекат "Видра", у Ваљевоу, Сувоброска бб, површина 2691 м²,
10. Објекат "Каменица", Ваљевска Каменица бб, површина 508 м²,
11. Објекат "Бранковина", Бранковина бб, површина 508 м².

б) другим прилагођеним, привремено уступљеним просторима за рад са децом кроз организовање припремног предшколског програма и васпитно-образовног рада са децом на дужем болничком лечењу, и то:

- 1.ОШ "Сестре Илић", у Ваљевоу, ул. Милована Глишића бр. 45, површина 35 м²,
- 2.ОШ "Владика Николаја Велимировић", издвојена Одељења у Белошевцу и Паунама, површина 62 м²;
- 3.ОШ " Филиповић Дивци", Дивци и издвојена одељења школа у Ваљевској Лозници, Радбровици и Кланици, површина 101 м²,
- 4.ОШ "Свети Сава", Попучке, површина 48 м²,
- 5.ОШ "Прота Матеја Ненадовић, издвојена одељења у Голој Глави, Бабиној Луци, Јошеви и Котешници, површина 96 м²,
6. ОШ "Илија Бирчанин", издвојено одељење у Причевићу, површина 30 м²,
- 7.ОШ " Драгољуб Илић", Драчић и издвојеним одељењима школе у Пријездић и Жабарима, површина 50 м²,
- 8.ОШ" Здравко Јовановић", Поћута, површине 32 м², и издвојеном одељењу школе у Стубу, површина 30 м²,
9. ОШ "Нада Пурић", Ваљево, Владике Николаја 33, површина 35 м²,
10. Дом културе, Ставе, површина 40 м²,
11. Здравствени центар Ваљево, ул. Обрена Николица бб, површина 72 м².

в) издвојеном одељењу:

1.објекат Удружења "Анђели чувари", Ваљево, ул. Карађорђева бр.35, површине 212,58 м² у коме се остварује припремни предшколски програм у једној васпитној групи за децу узраста од пет и по година до поласка у основну школу."

г) Објекти за припрему хране:

1. Централна кухиња Ваљево, Нас. "Миливоја Бјелице" бб, површина 992 м²,
2. Прихватне кухиње у објектима наведеним у тачки а) овог члана.

3. 2. 1 Објекти у седишту и издвојеним одељењима Предшколске установе

Предшколска установа обавља делатност предшколског васпитања и образовања деце узраста од 6 месеци до поласка

у основну школу у седишту и издвојеним одељењима, наменски грађеним објектима за наведену делатност.

Табела 7. Објекти у седишту и издвојеним одељењима Предшколске установе

Редни број	Назив објекта	Година изградње	Површина објекта (м ²)	Површина дворишта (м ²)	Адреса
12.	“Звончић”	1963	931м ²	3718м ²	Ул. Владе Даниловића бр.9
13.	“Хајди”	1982	1.069м ²	2.514м ²	Ул Хајдук Вељкова бр. 19
14.	”Бамби”	1978	1.429м ²	5.250м ²	Нас.Ослоб.Ваљева бб
15.	”Колибри”	1983	1.069м ²	4.961м ²	Ул. Стевана Бороте бб
16.	”Наша радост”	1974	1.395м ²	9.400м ²	Нас. М. Бјелице бб
17.	”Пчелица”	1979	1.069м ²	1.700м ²	Пети Пук бб
18.	”Бубамара“	2006	697,21м ²	9.040м ²	Ул. Подгорска бб
19.	„Др М.Ступар“	/	467м ²	851м ²	Ул Синђелићева 50
20.	„Видра“	2013	2.691м ²	939м ²	Ул. Сувоборска бб
21.	”Каменица”	1994	508м ²	2.051м ²	Ваљевска Каменица бб
22.	”Бранковина”	1994	508м ²	/	Бранковина бб
	УКУПНА ПОВРШИНА		11.833,21 м ²		

Предшколска установа ”Милица Ножица” има укупно 11 објеката, од тога су 2 на сеоском подручју. Укупна површина објеката је **11.833,21 м²** од тога у граду 10.817,21 м², а на сеоском подручју 1.016 м².

Сви објекти из претходне табеле су наменски грађени за обављање предшколске делатности, осим објекта ”Др Михаило Ступар” који је прилагођен и уступљен на коришћење Предшколској установи. У овим објектима се реализује целодневни програм предшколског васпитања и образовања, четворочасовни припремни предшколски програм и сви повремене облици рада (радионице, страни језик, веронаука, плесна школа, фолклор и др...). Радно време свих вртића је у целодневном

трајању од 06 до 16 часова, а у вртићима у којима се обавља припремни предшколски програм у четворочасовном трајању радно време је од 15:30 до 19:30 часова.

3. 2. 2 Други прилагођени, привремено уступљени простори за обављање делатности припремног предшколског програма (ППП) и васпитно-образовног рада са децом на дужем болничком лечењу

Предшколска установа на основу Стручног упутства о организовању припремног предшколског програма обавља припремни предшколски програм у трајању од 4 сата у васпитним групама за најмање петоро деце.

Преглед из Табеле 8. се односи на прилагођен и привремено уступљен простор за рад са децом кроз организовање припремног

предшколског програма у трајању од 4 сата и васпитно-образовни рад са децом на дужем болничком лечењу.

Табела 8. Други прилагођени, привремено уступљени простори Предшколске установе

Ред број	Назив објекта	Седиште и адреса	Издвојено одељење	Површина у м ²	Укупна површина
1.	Прва основна школа	Ваљево	Златарић	20м ²	20м ²
2.	ОШ "Сестре Илић"	Ваљево	/	35м ²	35м ²
3.	ОШ "Нада Пурић"	Ваљево	/	35м ²	35м ²
4.	ОШ "Владика Николај Велимировић"	Ваљево	Пауне Белошевац	42 м ² 36м ²	78м ²
5.	ОШ "Стеван Филиповић"	Дивци	Рабровица В.Лозница	35м ² 15м ² 30м ²	80м ²
6.	ОШ "Свети Сава"	Попучке		48м ²	48м ²
7.	ОШ "Илија Бирчанин"	Ставе	Причевић	25м ² 15м ²	40м ²
8.	ОШ "Драгољуб Илић"	Драчић	Жабари Пријездић	30м ² 35м ² 20м ²	85м ²
9.	ОШ "Здравко Јовановић"	Поћута	Стубо	20м ² 15м ²	35м ²
10.	ОШ "Прота Матеја Ненадовић"	Бранковина	Јошева Бабина Лука Гола Глава	30м ² 20м ² 16м ²	66м ²
11.	ОШ "Милован Глишић"	Ваљевска Каменица	Буковица	15м ²	15м ²
12.	Удружење "Анђели чувари"	Ваљево, ул.Карађорђева бр.35		212,58м ²	212,58м ²
13.	Општа болница	Ваљево		30м ²	30м ²
	Укупна површина			779,58м ²	779,58м ²

Анализом података из Табеле 8. констатује се да Предшколска установа обавља припремни предшколски програм у јавним основним школама и њиховим издвојеним одељењима у 7 објеката матичних основних школа, (од тога 2 у граду и 5 у селима) и 13 простора издвојених одељења матичних школа . Овај програм обавља се и у објекту Удружења "Анђели чувари". Предшколска установа обавља

васпитно-образовни рад са децом на дужем болничком лечењу у простору Опште болнице Ваљево.

Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава Предшколску установу која остварује припремни предшколски програм и родитеља о деци која су стасала за похађање припремног предшколског програма, а родитељ је дужан да упише своје

дете ради похађања овог програма. Због наведене законске обавезе Предшколска установа је организовала обављање припремног предшколског програма у наведеним просторима.

3. 2. 3 Објекти за припрему хране, прихватне и сопствене кухиње

Предшколска установа поред делатности предшколског васпитања и образовања обавља и делатност којом се обезбеђује исхрана деце предшколског узраста у објектима за припрему хране – Централној кухињи, прихватним и сопственим кухињама.

Табела 9. – Објекти за припрему хране, прихватне и сопствене кухиње

Редни број	Назив објекта	Површина објекта (м ²)	Адреса
13.	"Централна кухиња"	992 м ²	Ваљево, Нас. М. Бјелице бб
14.	"Звончић"(прихватна)	36 м ²	Ул. Владе Даниловића бр.9
15.	"Хајди"(прихватна)	64 м ²	Ул Х.ајдук Вељкова бр. 19
16.	"Бамби"(прихватна)	42 м ²	Нас.Ослоб.Ваљева бб
17.	"Колибри"(прихватна)	64 м ²	Ул. Стевана Бороте бб
18.	"Наша радост" (прихватна)	60 м ²	Нас. М. Бјелице бб
19.	"Пчелица"(прихватна)	35 м ²	Пети Пук бб
20.	"Бубамара"(прихватна)	33 м ²	Ул. Подгорска бб
21.	«Др Михаило Ступар» (прихватна)	18,5 м ²	Ул Синђелићева 50
22.	«Видра»(прихватна)	50 м ²	Ул. Сувоборска бб
23.	«Бранковина» (сопствена к.)	24 м ²	Бранковина
24.	«В. Каменица» (сопствена к.)	24 м ²	Ваљевска Каменица
	УКУПНА ПОВРШИНА	1442,50 м ²	

Предшколска установа организује припрему хране у објекту Централне кухиње за објекте на градском подручју, док два објекта на сеоском подручју имају сопствене кухиње. Дистрибуција хране се врши преко девет прихватних кухиња које су смештене у објектима Установе на градском подручју. Укупан број оброка који су припремљени у Установи у 2017/2018 години је 1.514.442. У складу са "НАССР" планом спроводе се радни и хигијенски поступци који су неопходни за

здравствену безбедност хране. У протеклом периоду набављена је нова опрема за производњу и транспорт хране чиме је знатно повећан капацитет за производњу хране и знатно побољшана безбедност производа.

Решењем Министарства просвете и науке број 610-00-888/2011-07 од 17.04.2012. године верификована је проширена делатност за производњу и послуживање хране за трећа лица. Средства остварена од ове делатности користе се за побољшање услова рада.

3.3 Број деце уписане у јавну предшколску установу

Потребе породице за збрињавањем деце у целодневном боравку, већ годинама уназад, превазилазе смештајне капацитете Установе. У мају месецу 2018. године евидентирано је 707 пријава за смештај деце. На основу броја

захтева за пријем и анализе уочено је да је највећа потреба породица за смештај деце исказана за следеће вртиће: "Видра" (90), "Бамби" (71), "Хајди" (82), „Колибри“ (71), "Звончић" (131), „Бубамара“ (60), „Наша радост“ (57) "Пчелица" (108),“ и Др. „Михаило Ступар“ (5) пријава.

Табела 10. – Број поднетих, решених и нерешених захтева за пријем деце од 2013/2014. до 2018/2019. радне године

Година	Број поднетих захтева	Број решених захтева	% решених захтева у односу на поднете	Број нерешених захтева
2013/2014	655	480	73,3	175
2014/2015	583	372	63,8	211
2015/2016	695	442	63,6	253
2016/2017	736	486	66,0	250
2017/2018	717	482	67,2	235
2018/2019	707	425	60,1	282
Укупно	4093	2687	65,7	1406

На основу података из претходне табеле може се закључити следеће: број поднетих захтева је био највећи 2016/2017. године – 736. У посматраном периоду највећи проценат решених захтева је био 2013/2014. године када је решено 73,3% поднетих захтева, док је најмање решених захтева 60,1% било 2018/2019. године.

3.3.1 Подршка деци из осетљивих друштвених група

Деци из осетљивих друштвених група која су уписана у Предшколску установу а којој је потребна додатна подршка у васпитању и образовању обезбеђује се пружање додатне, образовне, здравствене и социјалне подршке.

Приликом уписа деце у Предшколску установу приоритет за упис имају деца из осетљивих група (деца са инвалидитетом и сметњама у развоју, деца која показују емоционалне проблеме или проблеме у понашању и учењу, деца чији проблеми произилазе примарно из социо-економских разлога, посебно ромска деца, деца из

сиромашних слојева друштва и из породица с ниским образовним нивоом, деца жртве насиља у породици, деца из сеоских средина).

У радној 2017/2018. години укупан број деце из осетљивих група у Установи је био 844 од којих највећу подгрупу чине деца чији родитељи не плаћају трошкове боравка (301), следе деца из непотпуних породица (201), деца из сеоског подручја (174) и деца са сметњама у развоју и инвалидитетом (86)

Табела 11. - Приказ броја деце из осетљивих група по објектима Установе у радној 2017/2018 години

ОБЈЕКАТ	Деца са см.у развоју и инвалидитетом	Деца кор. Новч.соц. помоћи	Деца Без родитељског старања	Деца чији родитељи не плаћају трошк. боравка	Деца из непотпуних породица	Деца која похађају прогр.на нематерњем језику	Ромска деце	Деца са сеоска подручја	укупно
"Звончић"	8	2	1	32	24	-	2	18	87
"Хајди"	4	-	1	36	27	-	2	20	90
"Бамби"	15	2	-	27	27	-	-	11	82
"Колибри"	16	10	-	30	24	-	8	5	93
"Наша радост"	5	-	1	12	13	-	4	5	40
"Пчелица"	10	7	3	29	15	-	1	10	75
"Бубамара"	8	2	2	44	24	-	1	25	106
"Др. М. Ступар"	10	8	-	28	24	-	6	11	87
"Видра"	1	1	1	13	1	-	6	25	48
"В. Каменица"	1	2	2	8	2	-	-	15	30
"Бранковина"	8	2	-	42	20	-	5	29	106
УКУПНО:									
	86	36	11	301	201	-	35	174	844

У радној 2017/2018. години укупан број деце из осетљивих група у Установи је био 844 од којих највећу подгрупу чине деца чији родитељи не плаћају трошкове боравка (301), следе деца из непотпуних породица (201), деца из сеоског подручја (174) и деца са сметњама у развоју и инвалидитетом (86).

Од укупно уписане деце 80% су деца чија су оба родитеља запослена. Остатак чине деца са једним запосленим родитељем, а веома мали број су деца чији родитељи не раде.

3. 3. 2 Број уписане деце у целодневном боравку према капацитету Предшколске установе

Предшколска установа располаже смештајним капацитетима од 1669 места за упис деце у целодневни боравак.

Табела 12. - Приказ капацитета и броја уписане деце у целодневном боравку у 2013/2014. и 2018/2019. радној години

Ред Бр.	Назив вртића	Капацитети према броју деце			Капацитети према броју деце		
		Пројектовани	Број уписане деце 2013/2014	Одступање	Пројектовани	Број уписане деце 2018/2019	Одступање
1.	“Звончић”	181	234	+53	181	278	+97
2.	“Хајди”	151	202	+51	151	253	+102
3.	”Бамби”	218	253	+35	218	252	+34
4.	"Колибри"	151	211	+60	151	265	+114
5.	"Наша радост"	151	202	+51	151	202	+51
6.	Пчелица”	143	219	+76	143	227	+84
7.	"Бубамара“	136	153	+17	136	146	+10
8.	«Др М. Ступар»	128	113	-15	128	147	+19
9.	«Видра»	350	338	- 12	350	420	+70
10	"Каменица”	30	11	-19	30	15	-15
11	"Бранковина"	30	17	-13	30	25	-5
	УКУПНО:	1669	1953	284	1669	2189	561

У скоро свим групама целодневног боравка градских вртића уписан је већи број деце, у складу са Законом и Одлуком Скупштине града Ваљева о броју деце у васпитним групама, број 011-55/10-09 од 08.10.2010.године. Једино је у вртићима "Каменица" и "Бранковина" уписан мањи број деце у односу на пројектовани капацитет ових објеката.Тај простор се користи за припремни предшколски програм у четворочасовном облику рада, као и за дечије приредбе. Према подацима из ове табеле констатује се да је у

2018/2019. радној години уписано 561 дете више од пројектованог капацитета Установе, док је у 2013/2014. радној години тај број уписане деце био већи за 284-оро деце.

У Табели 13 приказан је број уписане деце по узрастима од 0 до 3 године, од 3 године до поласка у припремни предшколски програм, број деце која похађају припремни предшколски програм у периоду од 2014/2015. до 2018/2019. радне године.

Табела 13. – Број уписане деце у периоду од 2014/2015. до 2018/2019. радне године

Радна година	Број уписане деце узраста од 0-3 год.	Број уписане деце узраста од 3 год.до поласка у ППП	Број уписане деце која похађају ППП	Укупан број уписане деце
2014/2015	392	1105	872	2369
2015/2016	376	1144	730	2250
2016/2017	498	1134	785	2417
2017/2018	529	1178	792	2499
2018/2019	532	1179	818	2529

Просечан број укупно уписане деце у ПУ "Милица Ножица" у периоду 2014/2015. до 2018/2019. године, износи 2413. У радној 2018/2019. години уписано је укупно 2529-оро деце, што је за 160-оро деце више у односу на 2014/2015. годину. На основу приказаних података, може се закључити да се број деце која су уписана из године у годину повећава.

4. План развоја мреже јавних предшколских установа

Мисија друштвене бриге о деци предшколског узраста и предшколског васпитања и образовања у локалној заједници је стварање услова за добробит деце од рођења до поласка у школу, подржавање њиховог развоја, васпитања и социјализације и стварање услова за рано учење, зависно од потреба породица и деце. План излази у сусрет потребама породица и деце на територији града и ствара предвидивост за финансирање и одржавање установа.

У циљу стварања савремених услова за боравак деце и запослених, из буџета града су континуирано издвајана средства за инвестиционо и текуће одржавање и набавку опреме. Установа је у довољној мери опремљена инвентаром у односу на стварне потребе и норматив. Постоји потреба уређења спољашњих простора, односно терена око објеката.

Неопходно је у Програму установе:

- планирати већи обухват све деце и посебно деце из маргинализованих група која остварују право приоритета при упису (деца са инвалидитетом и сметњама у развоју, деца која показују емоционалне проблеме или проблеме у понашању и учењу, деца чији проблеми произилазе примарно из социо-економских разлога, посебно ромска деца, деца из сиромашних слојева друштва и из породица с ниским образовним нивоом, деца жртве насиља у породици, деца из сеоских средина);
- стварати услове да 70% деце буде обухваћено предшколским васпитањем и образовањем.

5. Закључак

План развоја мреже јавних предшколских установа на територији града Ваљева у наредних пет година (за период од радне 2019/2020. до 2023/2024. године). Полазећи од анализе постојећег стања, броја предшколских установа на територији града, као и потреба града за предшколским установама, план Развоја мреже огледа се у следећим закључцима:

1. Поштујући Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о предшколском васпитању и образовању и критеријуме из Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа, мрежу јавних предшколских установа у периоду од радне 2019/2020. године закључно са радном 2023/2024. годином чини 11 наменски грађених објеката за боравак деце и остваривање делатности предшколског васпитања и образовања узраста од 6 месеци до поласка у основну школу, са смештајним капацитетом од 1669 места, 22 друга прилагођена, привремено уступљена простора за обављање делатности припремног предшколског програма (ППП), васпитно-образовног рада са децом на дужем болничком лечењу и објекти за припрему хране, прихватне и сопствене кухиње (подаци наведени у табелама бр.7,8 и 9).

Предшколска установа располаже смештајним капацитетима од 1669 места за упис деце у целодневни боравак. Потребне породице за збрињавањем деце у целодневном боравку, већ годинама уназад, превазилазе смештајне капацитете Установе.

2. Анализом података за период од 2013/2014. до 2018/2019. године уочава се да у просеку 230 деце остане ускраћено за предшколско васпитање и образовање. Чињеница је да су капацитети постојећих објеката знатно мањи од потреба и да ће у наредном периоду приоритет Града бити проширење капацитета Предшколске установе.

3. С обзиром да за велики број деце нема места у постојећој Предшколској установи Град Ваљево као оснивач је планирао да адаптира досадашњи објекат Основне школе "Милован Глишић" у Ваљеву за потребе обављања делатности Предшколске установе.

ПРЕДСЕДНИК

Комисије за израду нацрта акта
о мрежи јавних предшколских установа
и мрежи јавних основних школа
на територији града Ваљева

Проф. др Мирољуб Ивановић, с.р.